



REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Čakovec

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

SPRJEČAVANJE I OTKRIVANJE PRIJEVARA KOD TRGOVAČKIH DRUŠTAVA U
VLASNIŠTVU JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE NA
PODRUČJU MEĐIMURSKJE ŽUPANIJE

Čakovec, svibanj 2015.

SADRŽAJ

stranica

I.	PREDMET REVIZIJE	2
II.	CILJEVI I PODRUČJA REVIZIJE	4
III.	METODE I POSTUPCI REVIZIJE	4
IV.	SPRJEČAVANJE I OTKRIVANJE PRIJEVARA	5
V.	NALAZ	12
VI.	OCJENA UČINKOVITOSTI SPRJEČAVANJA I OTKRIVANJA PRIJEVARA	23



REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Čakovec

KLASA: 041-01/14-10/55
URBROJ: 613-22-15-27

Čakovec, 22. svibnja 2015.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI
SPRJEČAVANJA I OTKRIVANJA PRIJEVARA KOD TRGOVAČKIH DRUŠTAVA U
VLASNIŠTVU JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE NA
PODRUČJU MEĐIMURSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti sprječavanja i otkrivanja prijevvara kod trgovačkih društava u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Međimurske županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 27. listopada 2014. do 22. svibnja 2015.

I. PREDMET REVIZIJE

Prijevare se obično karakterizira kao obmana, varanje, skrivanje, tajenje ili kršenje povjerenja, s ciljem pribavljanja koristi ili stjecanja neke neopravdane ili nepoštene prednosti. To je u većini slučajeva protupravna radnja, gdje jedna strana namjerno obmanjuje drugu pogrešnim predstavljanjem. Najčešći oblici prijevare su: zlouporaba odnosno otuđivanje imovine, prijevare u financijskom izvještavanju, nezakonito stvaranje troškova i obveza za društvo i korupcija (osobito u postupcima nabave i prodaje).

Najbolja praksa podrazumijeva sprječavanje, otkrivanje i odgovarajući odgovor na prijevare. Postiže se uspostavljanjem standarda i omogućivanjem prepoznavanja i izvješćivanja o prijevarama, razvijanjem alata koji sprječavaju i otkrivaju prijevare i odgovarajućim odgovorom na sumnje o prijevarama.

Sprječavanje prijevare je troškovno najdjelotvorniji način njezine kontrole i smanjuje vjerojatnost njezina pojavljivanja. Podrazumijeva donošenje općih akata i uspostavu standarda kako bi se smanjila mogućnost prijevare, povećanje svjesnosti rukovoditelja i drugih zaposlenika o mogućnosti pojave prijevara kao i njihovu obvezu da izvijeste o sumnji na prijevare, te prepoznavanje rizika i uspostavljanje prikladnih unutarnjih kontrola, kao odgovor rukovoditelja na rizike prijevare. Sprječavanje treba biti podržano odgovarajućim mehanizmima otkrivanja, kako bi eventualne prijevare bile otkrivene što je moguće ranije i kako bi bile poduzete odgovarajuće aktivnosti. Primjena sustava otkrivanja prijevara ima učinak odvraćanja i jamči da će pokušaji prijevare biti brzo i pouzdano otkriveni. Ako mogući počinitelji prijevara znaju da će biti otkriveni, manja je vjerojatnost da će pokušati prijevare. Sustav otkrivanja podrazumijeva analitičke i druge postupke za razotkrivanje nepravilnosti te izvješćivanje o sumnji na prijevare.

Prijevare u javnom sektoru mogu imati za posljedicu financijske gubitke i uništavanje ugleda, mogu nepovoljno utjecati na moral zaposlenika i narušiti povjerenje javnosti u isporuku javnih usluga. Zbog toga rukovoditelji moraju osigurati djelotvoran i učinkovit sustav upravljanja javnim sredstvima i spriječiti da se prijevare pojave u njihovom području odgovornosti.

Na području Međimurske županije, osim trgovačkih društava koja obavljaju komunalne djelatnosti, posluju i trgovačka društva koja su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave osnovale za obavljanje drugih djelatnosti. Tako su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave osnovale 13 društava koja obavljaju djelatnosti poticanja regionalnog razvoja, usluge privlačenja investicija, upravljanje imovinom, izradu poslovnih, razvojnih, investicijskih i ostalih planova, usluge zračne luke, unapređenje poslova vezanih uz obnovljive izvore energije, organizaciju i posredovanje u izgradnji, javnu vodoopskrbu i javnu odvodnju te opskrbu plinom.

Predmet revizije učinkovitosti su politike i postupci za sprječavanje i otkrivanje prijevara te aktivnosti koje društva poduzimaju kako bi spriječila i otkrila prijevare. Revizijom su obuhvaćena četiri trgovačka društva: Gradsko poduzeće Ekom d.o.o., Čakovec za vođenje i upravljanje kapitalnim sportskim objektima u vlasništvu Grada Čakovca, Međimurje-plin d.o.o., Čakovec za opskrbu plinom, Međimurske vode d.o.o., Čakovec za javnu vodoopskrbu i javnu odvodnju te Gradsko poduzeće Stanorad d.o.o., Čakovec za obavljanje poslova upravljanja nekretninama. U protekle tri godine u navedenim društvima dijelom nije obavljena revizija, a dodatni kriteriji za odabir subjekta revizije jesu ostvareni prihodi i broj zaposlenih koncem 2013. te broj korisnika kojima su navedena društva pružala uslugu.

Gradsko poduzeće Ekom d.o.o., Čakovec je osnovano 1994. odlukom gradskog vijeća Grada Čakovca, te je nakon usklađenja općih akata sa Zakonom o trgovačkim društvima, u svibnju 1997. upisano u registar trgovačkog suda u Varaždinu. Osnivač i jedini član je Grad Čakovec. Osnovano je s temeljnim kapitalom u iznosu 772.400.000,00 kn, a nakon smanjenja 1997. temeljni kapital iznosi 19.000,00 kn. Tijela upravljanja su Skupština, Nadzorni odbor i Uprava. Osnovne djelatnosti su uređenje i održavanje zelenih površina, dječjih igrališta i ostalih športskih objekata i terena, kupnja i prodaja robe, pripremanje hrane i pružanje usluga prehrane, pića i napitaka te hrane za potrošnju na drugom mjestu (catering), športska priprema i rekreacija. Koncem 2014. ima 46 zaposlenika.

Društvo Međimurje-plin d.o.o., Čakovec je osnovano 1995. podjelom javnog komunalnog poduzeća Komunal s posebnom odgovornošću. Promjena organizacijskog oblika u društvo s ograničenom odgovornošću je upisana u sudski registar na temelju Društvenog ugovora iz 1996. Osnivači su tri grada i 22 općine s područje Međimurske županije. Osnovano je s temeljnim kapitalom u iznosu 24.000.000,00 kn, a nakon povećanja u 2000., 2004., 2009. i 2014. temeljni kapital iznosi 150.000.000,00 kn. Tijela upravljanja su Skupština, Nadzorni odbor i Uprava. Osnovna djelatnost je distribucija i trgovina plinovitim gorivima distribucijskom mrežom, opskrba prirodnim plinom, distribucija prirodnog plina, pregledavanje, popravljavanje i ispitivanje protočnih mjerila obujma plina te izvođenja instalacija plina i plinovoda. Koncem 2014. ima 71 zaposlenika.

Društvo Međimurske vode d.o.o., Čakovec je pravni sljednik javnog vodoprivrednog poduzeća za slijev Međimurja, Vodoprivreda Čakovec s posebnom odgovornošću osnovanog 1991. Promjena organizacijskog oblika u društvo s ograničenom odgovornošću je upisana u sudski registar 1997. Osnivači su tri grada i 22 općine s područja Međimurske županije. U lipnju 2012. je upisana promjena tvrtke, predmeta poslovanja, te odredbi Društvenoga ugovora prema kojima je naziv tvrtke promijenjen u Međimurske vode d.o.o. za javnu vodoopskrbu i javnu odvodnju. Osnovano je s temeljnim kapitalom u iznosu 74.000.000,00 kn, a nakon povećanja 1999., 2002., 2006., 2009. i 2011. temeljni kapital iznosi 301.000.000,00 kn. Tijela upravljanja su Skupština, Nadzorni odbor i Uprava. Predmet poslovanja je javna vodoopskrba, javna odvodnja, izvođenje priključaka na komunalne vodne građevine te proizvodnja energije za vlastite potrebe. Koncem 2014. ima 138 zaposlenika.

Gradsko poduzeće Stanorad d.o.o., Čakovec je osnovano Izjavom o osnivanju iz 1997. Osnivač i jedini član je Grad Čakovec. Osnovano je s temeljnim kapitalom u iznosu 18.000,00 kn, a nakon povećanja u 2009. temeljni kapital iznosi 20.000,00 kn. U sudski registar je u prosincu 2010. upisana podružnica sa sjedištem u Varaždinu. Tijela upravljanja su Skupština, Nadzorni odbor i Uprava. Osnovne djelatnosti su upravljanje i poslovanje nekretninama, čišćenje objekata, građenje, projektiranje i nadzor nad građenjem te građevinsko vještačenje. Na području Međimurske i Varaždinske županije upravlja s 256 zgrada, odnosno s 4 688 stanova. Koncem 2014. ima 16 zaposlenika. Društvo je koncem 2013. pokrenulo predstečajnu nagodbu zbog nelikvidnosti nastale s osnove poreznih davanja (prema poreznom rješenju iz 2007.) te je Trgovački sud u Varaždinu 7. veljače 2014. donio rješenje kojim je odobrena predstečajna nagodba.

II. CILJEVI I PODRUČJA REVIZIJE

Ciljevi revizije su bili:

- utvrditi jesu li društva uspostavila prikladne politike, procedure i kontrole kako bi spriječila prijevare
- utvrditi poduzimaju li potrebne aktivnosti kako bi povećala svjesnost rukovoditelja i drugih zaposlenika o mogućnosti pojave prijevera
- ocijeniti djelotvornost sustava unutarnjih kontrola s obzirom na rizike prijevera
- utvrditi koje su postupke društva uspostavila kako bi što prije otkrila prijevere.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: politike i postupci za sprječavanje prijevera, odgovornost rukovoditelja i zaposlenika u pogledu sprječavanja prijevera, sustav unutarnjih kontrola s obzirom na pojavnost prijevera te analitički i drugi postupci za otkrivanje prijevera.

Revizijskim postupcima je obuhvaćeno poslovanje za 2014. Ovisno o ocjeni rizika, za pojedina područja revizije su obuhvaćena i ranija razdoblja.

III. METODE I POSTUPCI REVIZIJE

Pri odabiru revizijskog pristupa, kako bi se pribavili mjerodavni revizijski dokazi i odgovorilo na ciljeve revizije primijenjene su različite metode i postupci prikupljanja revizijskih dokaza. Trgovačkim društvima su poslani upitnici u vezi politika i postupaka za sprječavanje prijevera, odgovornosti rukovoditelja i zaposlenika u pogledu sprječavanja prijevera, sustava unutarnjih kontrola s obzirom na pojavnost prijevera te analitičkih i drugih postupaka za otkrivanje prijevera. Upitnicima su pribavljeni odgovori na pitanja, na temelju kojih su provjereni dokazi za pojedine tvrdnje. Proučeni su i analizirani zakoni, provedbeni propisi i drugi akti te dokumentacija i informacije o poslovanju trgovačkih društava obuhvaćenih revizijom, stručni članci, strategije i drugo.

Provjereno je jesu li društva uspostavila politike i procedure za sprječavanje prijevera te učinkoviti sustav unutarnjih kontrola i promicala korporativno upravljanje kao sustav kojim se provode kontrole i nadzor nad radom društva. Nadalje, provjereno je donošenje etičkih kodeksa i njihova primjena u poslovanju društava. Analizirani su strategije, planovi, politike i smjernice te su obavljena izravna dokazna ispitivanja s obzirom na područja podložna prijeveri (donošenje općih i pojedinačnih akata, kolanje dokumentacije i informacija, evidentiranje u poslovne knjige, upravljanje i raspolaganje imovinom i zalihama, naplata potraživanja, preuzimanje i podmirenje obveza, nabava roba, radova i usluga, blagajničko poslovanje, opravdanost i dokumentiranost ostvarenih rashoda, postupci zapošljavanja, napredovanja, obračun plaća i naknada, donacija i pomoći te pružanje i naplata usluga). Obavljeni su razgovori s direktorima i zaposlenicima te su pribavljena obrazloženja odgovornih osoba o pojedinim poslovnim događajima.

Okosnicu revizije su činila sljedeća pitanja:

- Jesu li uspostavljene politike i postupci za sprječavanje prijevera?
- Jesu li rukovoditelji i drugi zaposlenici upoznati sa svojim odgovornostima u pogledu sprječavanja prijevera?
- Je li uspostavljen djelotvoran sustav unutarnjih kontrola s obzirom na pojavnost prijevera?
- Jesu li uspostavljeni odgovarajući analitički i drugi postupci za otkrivanje prijevera?

IV. SPRJEČAVANJE I OTKRIVANJE PRIJEVARA

Politike i postupci za sprječavanje prijevара

Gradsko poduzeće Ekom d.o.o., Čakovec je donijelo Etički kodeks u lipnju 2014. i objavilo ga na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama. Etički kodeks je donesen s ciljem ostvarivanja vizije, misije i strategije, a sadrži odredbe iz područja morala i profesionalne etike kojih se u obavljanju poslova trebaju pridržavati svi zaposlenici. Davanje i primanje poklona te ugošćavanje uređeno je Etičkim kodeksom, odnosno načelima poštivanja zakona i drugih propisa te načelima etičnosti u postupanju. Prema zaključku kolegija direktora i voditelja, poslovni partneri mogu razmjenjivati poklone malih vrijednosti čije prihvaćanje ne smije uvjetovati zaključivanje posla ili darovatelja staviti u povlaštenu položaj. Pravo na korištenje šest mobilnih telefona ostvaruju voditelji u okviru ugovorene tarife. Računi su kontrolirani mjesečno, a ostvareni troškovi iznad mjesečnih limita, obustavljeni su zaposlenicima iz plaće. Za dva teretna vozila su ustrojene evidencije korištenja službenih vozila, prijeđenih kilometara i utroška goriva. Pristup imovini izvan radnog vremena kontroliraju i prate ovlaštene zaposlenici. Zaposlenici objekte i opremu mogu koristiti izvan radnog vremena, uz kupnju karata po cijenama iz javno objavljenih cjenika. Donošenje odluka je u nadležnosti direktora, a temelji se na analizama, planovima, odlukama osnivača, zapisnicima i zaključcima sa sjednica Nadzornih odbora te bilješkama i zaključcima kolegija voditelja. Voditelji i drugi zaposlenici odluke donose u okviru djelokruga rada i ovlaštenja. Odluke i druge informacije iz djelokruga rada su objavljene na mrežnim stranicama u skladu s odredbama članka 10. Zakona o pravu na pristup informacijama (Narodne novine 25/13). Društvo je uspostavilo politike i postupke za sprječavanje prijevара donošenjem Etičkog kodeksa, zaključcima kolegija i dobrom praksom koja se temelji na sustavu ovlaštenja, odgovornosti i suradnje zaposlenika.

Društvo Međimurje-plin d.o.o., Čakovec je donijelo Etički kodeks u studenome 2014. i objavilo ga na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama. Etički kodeks sadrži odredbe o etičkim vrijednostima, poslovnim načelima i obvezama prema interesnim skupinama. U dijelu Posebnog okvira ponašanja, uređeno je primanje i davanje darova, ugošćavanje te upravljanje imovinom. Društvo ima 52 mobitela koje zaposlenici koriste u pet različitih tarifnih paketa. Također, ima 13 osobnih i 17 teretnih vozila. Direktor koristi vozilo u službene i privatne svrhe bez ograničenja, za što je obračunan primitak u naravi. Ustrojene su evidencije korištenja službenih vozila, prijeđenih kilometara i utroška goriva. Prema obrazloženju direktora, korištenje mobitela i vozila je odobreno prema potrebama radnog mjesta, a kontrolu korištenja u službene svrhe provode ovlaštene zaposlenici. Pristup imovini izvan radnog vremena kontroliraju i prate ovlaštene zaposlenici. U skladu s Društvenim ugovorom, odluke donose direktor, Nadzorni odbor i Skupština o čemu su sastavljeni zapisnici, priložena izvješća i druga dokumentacija te su evidentirane u knjigama odluka. Odluke i druge informacije iz djelokruga rada su objavljene na mrežnim stranicama u skladu s odredbama članka 10. Zakona o pravu na pristup informacijama. Rukovoditelji, voditelji i drugi zaposlenici donose odluke u okviru djelokruga rada i svojih ovlaštenja te se o donesenoj odluci izvješćuje nadređeni zaposlenik koji za provođenje odluke daje usmeno odobrenje. Društvo je uspostavilo politike i postupke za sprječavanje prijevара donošenjem Etičkog kodeksa i dobrom praksom koja se temelji na sustavu ovlaštenja, odgovornosti i suradnje zaposlenika. Društvo nije utvrdilo visinu tarifa i radna mjesta koja imaju potrebu za službenim mobitelom te način kontrole i izvješćivanja o korištenju službenih mobitela i vozila. Izravnim dokaznim ispitivanjem su utvrđene slabosti u područjima plaća, pozajmica, donacija i pomoći, javne nabave i zaključivanja ugovora o djelu.

Društvo Međimurske vode d.o.o., Čakovec je donijelo Etički kodeks u studenome 2014. i objavilo ga na oglasnim pločama i mrežnim stranicama. Etički kodeks sadrži osnovne vrijednosti i načela radi utvrđivanja i promicanja temeljnih etičkih vrijednosti u poslovnim odnosima te postupanja u slučaju njihovih povreda. Etičkim kodeksom je, između ostalog, uređeno primanje i davanje poklona, upravljanje imovinom, poslovnim financijama i postupcima nabave te obveze prema interesnim skupinama. Primanje i davanje darova je iznimno dozvoljeno ako se primatelja ne dovodi u obvezujuću ovisnost, ne utječe na zaključivanje posla niti stavlja u povlašten položaj. Korištenje voznim i strojnim parkom je utvrđeno pravilnikom te su ustrojene evidencije korištenja službenih vozila i strojeva, prijeđenih kilometara i utroška goriva. Direktor koristi službeno vozilo u službene i privatne svrhe na temelju ugovora o radu, za što je mjesečno obračunan primitak u naravi. Korištenje mobilnih telefona je odobreno prema radnom mjestu te potrebama i zahtjevima posla. Društvo je ugovorilo tarifni paket prema kojem se za razgovore među zaposlenicima ne plaća naknada, a za privatne razgovore zaposlenici račune dobivaju na kućnu adresu. Osim toga, donijelo je odluku prema kojoj dijelu zaposlenika sufinancira dio troškova službenog mobilnog telefona, u skladu s radnim obvezama. Kontrolu troškova obavlja mjesečno. Pristup imovini izvan radnog vremena kontroliraju i prate ovlašteni zaposlenici. U skladu s Društvenim ugovorom, odluke donose direktor, Nadzorni odbor i Skupština. Pri donošenju odluka sastavljaju se zapisnici, a odluke se temelje na analizama, planovima, bilješkama i izvješćima te su evidentirane u knjigama odluka. Odluke i druge informacije iz djelokruga rada su objavljene na mrežnim stranicama u skladu s odredbama članka 10. Zakona o pravu na pristup informacijama. Voditelji sektora, odjela i drugi zaposlenici, donose odluke u okviru svog djelokruga rada i svojih ovlaštenja. Društvo je uspostavilo politike i postupke za sprječavanje prijevара donošenjem Etičkog kodeksa i dobrom poslovnom praksom koja se temelji na sustavu ovlaštenja, odgovornosti i suradnje zaposlenika. Izravnim dokaznim ispitivanjem su utvrđene slabosti u području zapošljavanja i napredovanja zaposlenika.

Gradsko poduzeće Stanorad d.o.o., Čakovec je primjenu etičkih vrijednosti, poslovnih načela, obveza po interesnim skupinama te postupanja u slučaju njihovih povreda propisalo Pravilnikom o radu. Također je propisana obveza zaposlenika za zakonito raspolaganje imovinom, a neovlašteno korištenje imovine i uzrokovanje materijalne štete se smatra teškim povredama radne dužnosti. Pristup imovini izvan radnog vremena imaju zaposlenici prema potrebi posla i uz odobrenje direktora. Davanje i primanje poklona te ugošćavanje općim aktima nije uređeno. Društvo u ranijem razdoblju nije uredilo način korištenja službenih mobitela u poslovne svrhe. U vrijeme obavljanja revizije ima 20 pretplatničkih brojeva mobitela, od čega dio brojeva koriste predstavnici zgrada. U ranijem razdoblju je imalo 55 pretplatničkih brojeva, od čega su veći dio koristili predstavnici stambenih zgrada. Način ugovaranja pretplatničkih odnosa s operaterima zbog brojnosti i različitih uvjeta je bio netransparentan te je direktor koncem 2014. donio odluku o raskidanju ugovora i smanjivanju na najmanju mjeru. Prema Izjavi o osnivanju, donošenje odluka je u nadležnosti direktora. Donošenje odluka u ranijem razdoblju nije bilo potkrijepljeno potpunom dokumentacijom, prikladno zabilježeno i slobodno od sukoba interesa. Društvo najvećim dijelom nije uspostavilo politike i postupke za sprječavanje prijevара. Izravnim dokaznim ispitivanjem su utvrđene slabosti i propusti u područjima financijskog izvještavanja, davanja pozajmica te postupcima javne nabave.

Odgovornost rukovoditelja i zaposlenika za sprječavanje prijevara

Gradsko poduzeće Ekom d.o.o., Čakovec je Etičkim kodeksom odredilo smjernice kojima su utvrđeni etički standardi koje su zaposlenici dužni primjenjivati u svom radu. Zaposlenici i drugi suradnici su dužni profesionalno obavljati poslove na koje su raspoređeni, čuvati poslovne tajne, pridržavati se pravila rada na siguran način te izbjegavati odnose koji uključuju rizik korupcije ili mogu izazvati sumnju u njihovu objektivnost i nepristranost. Članovi Nadzornog odbora su potpisali izjavu o nepostojanju sukoba interesa, a na mrežnim stranicama je objavljen popis gospodarskih subjekata s kojima se ne smiju zaključivati ugovori o javnoj nabavi. Društvo obrazuje zaposlenike o sprječavanju neovlaštenog korištenja usluga. Voditelji u okviru radnih zadataka zaposlenike upozoravaju na etičnost i moralne vrijednosti poslovanja te na postojanje mogućnosti prijevare, štete i opasnosti od prijevare (gubitak povjerenja od strane vlasnika, korisnika usluga, državnih tijela i drugih). Za druga područja poslovanja nije održavalo izobrazbu vezanu uz stjecanja potrebnih znanja za sprječavanje prijevare. Društvo nije donijelo pisane procedure kojima bi utvrdilo obveze rukovoditelja i zaposlenika u slučaju sumnje na prijevare te postupke za prijavljivanje i izvješćivanje o mogućem sukobu interesa.

Društvo Međimurje-plin d.o.o., Čakovec je Etičkim kodeksom propisalo primjenu dobre prakse korporativnog upravljanja te nastojanje da poslovnim politikom i praksom doprinosi transparentnom i učinkovitom poslovanju kao i kvalitetnijim vezama s okruženjem u kojem djeluje. Primjena Etičkog kodeksa obvezna je za sve zaposlenike. Etičkim kodeksom je propisana obveza izbjegavanja sukoba interesa te su utvrđeni postupci za prijavljivanje i izvješćivanje o mogućem sukobu interesa, odnosno u slučaju sumnje na prijevare. Također, Mrežnim pravilima plinskog distribucijskog sustava (Narodne novine 158/13) uređene su obveze rukovoditelja i zaposlenika u slučaju sumnje na prijevare za neovlaštenu potrošnju plina. Društvo zaposlenike obrazuje o vrstama neovlaštene potrošnje plina. Za druga područja nije održavalo izobrazbu vezanu uz stjecanja potrebnih znanja za sprječavanje prijevare, ali donesene procedure i postupci za obavljanje svakodnevnog poslovanja i postupci unutarnjih kontrola uključuju i postupke za sprječavanje prijevara te načine prijavljivanja sumnjivih aktivnosti.

Društvo Međimurske vode d.o.o., Čakovec je Etičkim kodeksom utvrdilo osnovna etička pravila ponašanja svih zaposlenika radi promicanja osnovnih vrijednosti kao što su poštenje, pravičnost, transparentnost, timski rad, poduzetnost i odgovornost. Zaposlenici su obvezni pridržavati se načela koja predstavljaju opću radnu obvezu, a nepoštivanje povlači odgovornost o kojoj odlučuje direktor. Propisano je profesionalno, savjesno i marljivo postupanje, pridržavanje važećih propisa, općih akata, načela struke, lojalnost te zabrana sudjelovanja u aktivnostima koje bi mogle dovesti do sukoba interesa. Također, utvrđeni su postupci za prijavljivanje i izvješćivanje o mogućem sukobu interesa. Obveze voditelja i zaposlenika u slučaju sumnje na prijevare u pogledu neovlaštene potrošnje vodnih usluga su uređene Općim i tehničkim uvjetima isporuke vodnih usluga. Društvo obrazuje zaposlenike o neovlaštenom korištenju vodnih usluga. Za druga područja nije održavalo izobrazbu vezanu uz stjecanja potrebnih znanja za sprječavanje prijevare, ali donesene procedure i postupci za obavljanje svakodnevnog poslovanja i postupci unutarnjih kontrola uključuju i postupke za sprječavanje prijevara te načine prijavljivanja sumnjivih aktivnosti.

Gradsko poduzeće Stanorad d.o.o., Čakovec je donijelo Pravilnik o radu kojim su utvrđene obveze zaposlenika i povrede radne dužnosti te postupanje uprave u slučajevima povrede radne dužnosti. Postupci za prijavljivanje i izvješćivanje o mogućem sukobu interesa te obveze rukovoditelja i drugih zaposlenika u slučaju sumnje na prijevare nisu utvrđeni općim aktima. Društvo nije održalo izobrazbu zaposlenika vezanu uz stjecanja potrebnih znanja za sprječavanje prijevare (što se smatra prijevaram, na koji način prijevare šteti društvu i kako treba prijaviti sumnjive aktivnosti).

Sustav unutarnjih kontrola s obzirom na pojavnost prijevare

Gradsko poduzeće Ekom d.o.o., Čakovec provodi unutarnje kontrole, podjelu dužnosti, rotaciju zaposlenika i poslova, odobravanje, odgovarajuće dokumentiranje, fizičke kontrole, nadgledanje i neovisne provjere na temelju općih akata, dobre prakse te ustroja i organizacije poslovanja. Tekućim i izvanrednim kontrolama pojedinih poslovnih procesa utječe na sprječavanje mogućih prijevare i pogrešaka. Kontrole provodi i prilagođava poslovnim aktivnostima, promjenama na tržištu, softverskim rješenjima, pravnom okruženju i drugim okolnostima. Tako četveromjesečno i koncem godine provodi analitičke postupke koji obuhvaćaju analize značajnih pokazatelja i tendencija te analize rezultata istraživanja neuobičajenih promjena i stavaka, sa svrhom utvrđivanja netočnog iskazivanja (pokazatelji područja rizika). Ostvarenje radnih zadataka organiziralo je uz razdvajanje funkcija, tako da različiti zaposlenici daju, odobravaju i provode radne naloge te obavljaju knjiženja, plaćanje i kontrolu poslovnih događaja. Odluke o nabavi i otuđivanju ili opterećivanju nekretnina donosi direktor uz prethodnu suglasnost Nadzornog odbora. Poslovne odluke donosi i financijske transakcije odobrava direktor te o značajnim odlukama i vrijednosno značajnim transakcijama izvještava Nadzorni odbor. Račune ovjeravaju voditelji poslovnih jedinica, a isplate ovjeravaju dva ovlaštena zaposlenika. Također, provodi višestruku kontrolu i ovjeru računa od strane zaposlenika zaduženih za pojedine nabave. Tijekom godine ocjenjuje područja poslovanja u kojima je prisutan rizik pojave prijevare (ugostiteljstvo, blagajničko poslovanje, isporuka roba i usluga te druga područja). Društvo je razvrstano u male poduzetnike. Podliježe unutarnjoj reviziji osnivača. Prema obrazloženju direktora, unutarnja revizija nije obavljena jer je poslovanje na temelju pokazatelja iz ranijih godina ocijenjeno urednim i transparentnim (niski rizik od pogrešaka i prijevare u izvješćivanju i poslovanju). Državni ured za reviziju je obavio financijsku reviziju za 2008. kojom je izraženo bezuvjetno mišljenje. Društvo je, s obzirom na pojavnost prijevare, uspostavilo djelotvoran sustav unutarnjih kontrola. Društvo nije uredilo način ocjenjivanja funkcioniranja sustava unutarnjih kontrola i način odobravanja financijskih transakcija iznad određenih iznosa.

Društvo Međimurje-plin d.o.o., Čakovec provodi unutarnje kontrole, podjelu dužnosti, rotaciju zaposlenika i poslova, odobravanje, odgovarajuće dokumentiranje, fizičke kontrole, nadgledanje i neovisne provjere na temelju općih akata, dobre prakse te ustroja i organizacije poslovanja. U poslove planiranja, nabave i ugovaranja, financijskog upravljanja, plaćanja, računovodstvenog evidentiranja te kontrole je uključeno više zaposlenika. Od srpnja 2012., prati odvojeno poslovanje djelatnosti distribucije plina te opskrbe povlaštenih i tarifnih kupaca prema pravilima internog knjigovodstva. Do ožujka 2014. je imalo sustav upravljanja prema međunarodno priznatim normama ISO 9001 (upravljanje kvalitetom), a u vrijeme obavljanja revizije u tijeku je istraživanje za ponovno stjecanje certifikata. Odluke o nabavi i otuđivanju ili opterećivanju nekretnina donosi direktor uz suglasnost Nadzornog odbora.

Poslovne odluke donosi i financijske transakcije odobrava direktor te o značajnim odlukama i vrijednosno značajnim transakcijama izvještava Nadzorni odbor. Računi dobavljača su upisani u urudžbeni zapisnik, dostavljaju se direktoru te financijsko računovodstvenom rukovoditelju koji ih prosljeđuje voditelju računovodstva. Isplate ovjeravaju dva ovlaštena zaposlenika te se provodi višestruka kontrola i ovjera računa od strane zaposlenika zaduženih za pojedine nabave. Poslovnim planom je ocijenilo područje neovlaštene potrošnje plina u kojima je prisutan veći rizik pojavljivanja prijevара. Za sprječavanje mogućih prijevара poduzima protumjere propisane Mrežnim pravilima plinskog distribucijskog sustava. Razvrstano je u srednje poduzetnike. Nije obvezno ustrojiti unutarnju reviziju, a ocjenu financijskih izvještaja jednom godišnje daje neovisna revizija, prema čijem su mišljenju podaci u financijskim izvještajima za 2012. i 2013. iskazani fer i objektivno. Državni ured za reviziju je obavio financijsku reviziju za 2011. te izrazio uvjetno mišljenje. Društvo nije uredilo način ocjenjivanja funkcioniranja sustava unutarnjih financijskih kontrola i način odobravanja financijskih transakcija iznad određenih iznosa te nije donijelo plan za upravljanje rizikom neovlaštene potrošnje plina.

Društvo Međimurske vode d.o.o., Čakovec provodi unutarnje kontrole, podjelu dužnosti, rotaciju zaposlenika i poslova, odobravanje, odgovarajuće dokumentiranje, fizičke kontrole, nadgledanje i neovisne provjere na temelju Priručnika integriranog sustava upravljanja procesima, općih akata, dobre prakse te ustroja i organizacije poslovanja. Priručnikom integriranog sustava upravljanja procesima su propisane procedure provođenja sustava unutarnje kontrole, utvrđeni su nositelji odgovornosti, ovlasti, dokumenti procesa i radne upute. Politika i opći ciljevi sustava su dostupni zaposlenicima preko lokalne mreže računala i oglasnih mjesta, a javnosti preko mrežne stranice. Društvo primjenjuje načelo razdvajanja dužnosti te u poslovnim zadacima sudjeluje više osoba. Odluke o nabavi i otuđivanju ili opterećivanju nekretnina donosi direktor uz prethodnu suglasnost Nadzornog odbora. Poslovne odluke donosi i financijske transakcije odobrava direktor te o značajnim odlukama i vrijednosno značajnim transakcijama izvještava Nadzorni odbor. Društvo je donijelo radnu uputu o kolanju i ovjeri ulaznih računa. Isplate ovjeravaju dva ovlaštena zaposlenika uz prethodno provođenje višestrukih kontrola. Specifična područja poslovanja u kojima je prisutan rizik pojavljivanja prijevара se odnose na neovlaštenu potrošnju vode te stanje zaliha na skladištu. Za sprječavanje mogućih prijevара poduzima protumjere propisane Općim i tehničkim uvjetima isporuke vodnih usluga, provodi redovne i izvanredne popise imovine i obveza, a od listopada 2014. mjesečna očitavanja vodomjera. Razvrstano je u srednje poduzetnike. Društvo nije obvezno ustrojiti unutarnju reviziju, a ocjenu financijskih izvještaja jednom godišnje daje neovisna revizija, prema čijem mišljenju su podaci u financijskim izvještajima za 2012. i 2013. iskazani fer i objektivno. Državni ured za reviziju je proveo posebnu reviziju kojom je utvrđeno da cijena javne vodoopskrbe (opskrbe pitkom vodom) na području Međimurske županije od 2010. do 2012. nije dovoljno ekonomski opravdana. Osim toga, neovisni revizor je obavio reviziju ocjene ekonomske opravdanosti cijena usluge javne vodoopskrbe, odvodnje i pročišćavanja za 2013. te je dano pozitivno mišljenje. Hrvatske vode provele su nadzor pravilnosti obračunavanja, naplaćivanja i uplaćivanja sredstava naknade za korištenje voda i naknade za zaštitu voda od 2008. do 2012. kojim nisu utvrđene nepravilnosti. Društvo nije uredilo način odobravanja financijskih transakcija iznad određenih iznosa. Izravnim dokaznim ispitivanjem su uočene slabosti u područjima obračuna plaća i zaliha materijala na skladištu.

Prema Izjavi o osnivanju Gradskog poduzeća Stanorad d.o.o., direktor vodi poslove na vlastitu odgovornost, a podjela dužnosti i poslova zaposlenika su uređeni Pravilnikom o radu. Društvo nije uredilo način funkcioniranja i ocjenjivanja funkcioniranja sustava unutarnjih financijskih kontrola, nije ocjenjivalo specifična područja svoga poslovanja u kojima je prisutan veći rizik pojavljivanja prijevара te nije razvilo planove upravljanja rizicima. Općim aktima nije uspostavljeno odobravanje financijskih transakcija iznad određenih iznosa. Društvo je razvrstano u male poduzetnike. Podliježe unutarnjoj reviziji osnivača koja je provela reviziju financijskog poslovanja za 2013. Unutarnjom revizijom su utvrđeni nedostaci u funkcioniranju unutarnjih kontrola kod ostvarivanja i evidentiranja u poslovnim knjigama prihoda, troškova, obveza, potraživanja te postupcima javne nabave. Financijskom revizijom za 2011. Državni ured za reviziju je o financijskim izvještajima i poslovanju izrazio uvjetno mišljenje. Porezna uprava je provela nadzor obračuna i plaćanja poreza na dodanu vrijednost za 2007., 2011. i 2012. te utvrdila nepravilnosti u obračunu i plaćanju poreza na dodanu vrijednost i poreza na dobit. Društvo je uložilo žalbe te je postupak u tijeku. Državno odvjetništvo je u prosincu 2013. podiglo optužnicu za počinjena kaznena djela protiv gospodarstva utajom poreza i povredom obveze vođenja urednih poslovnih knjiga. Društvo nije uspostavilo sustav unutarnjih kontrola na način da njegova primjena spriječi moguću prijevaru, odnosno općim aktima nije uredilo podjelu dužnosti, rotaciju zaposlenika i poslova, odobravanje, odgovarajuće dokumentiranje, fizičke kontrole, nadgledanje i neovisne provjere.

Analitički i drugi postupci za otkrivanje prijevara

Gradsko poduzeće Ekom d.o.o., Čakovec je postupke i tehnike otkrivanja prijevara uspostavilo u okviru redovnih radnih zadataka zaposlenika. Prati i istražuje rizična područja poslovanja (ugostiteljstvo, blagajničko poslovanje, korištenje bazena i sportskih terena). Ovisno o vrsti djelatnosti, kontrole provodi dnevno, mjesečno, tromjesečno i godišnje. Poslovne događaje evidentira u poslovnim knjigama na temelju izvornih dokumenata uz primjenu sustava odobrenja i ovlaštenja. Kontrolu analitičke i sintetičke evidencije te njihovo usklađivanje provodi jednom do dva puta mjesečno. Također, usklađuje izvode otvorenih stavaka kupaca te prati naplatu potraživanja. Za nepravodobne uplate dužnicima upućuje opomene, uskraćuje daljnje pružanje usluga te pribavlja instrumente osiguranja plaćanja. Društvo provodi mjesečne popise zaliha roba u ugostiteljskim objektima i za prodaju dodataka prehrani. Radi razotkrivanja mogućih sukoba interesa i prijevара zaposlenici su obvezni postupati u skladu s Etičkom kodeksom, zakonima i drugim propisima. Zaposlenici, korisnici usluga i druge interesne skupine na sumnjive aktivnosti mogu ukazati pisanim putem, poštom ili elektronskom poštom, a povjerljivost prijava i drugih poslovnih podataka zajamčena je Etičkim kodeksom. Moguće prijave zaprimaju ovlašteni zaposlenici o čemu vodi evidenciju, a razmatra ih direktor. Društvo nije donijelo pisane procedure o načinu provedbe postupaka i tehnika otkrivanja prijevара te o postupanju i izvješćivanju o zaprimljenim prijavama i postupcima po prijavama.

Društvo Međimurje-plin d.o.o., Čakovec je postupke i tehnike otkrivanja prijevара uspostavilo u okviru redovnih radnih zadataka zaposlenika. Prati i istražuje sumnjive transakcije izvanrednim očitanjima plinomjera, odstupanja u potrošnji plina za razdoblje tri godine, provjerava otvorene stavke potraživanja i poduzima mjere naplate (opomene, ovršni postupci, prijave u stečajne mase), provjerava poslovanje poslovnih partnera (bonitet i likvidnost) i kontrolira urednost blagajničkog poslovanja.

Da bi se spriječilo protupravno prisvajanje imovine ili navođenje na plaćanje robe i usluga koje nisu primljene, provodi redovne i izvanredne popise imovine i obveza te prati i provjerava zalihe. Donijelo je računovodstvene politike te primjenjuje računski plan koji odgovara potrebama poslovanja. Poslovne promjene u poslovnim knjigama evidentira na temelju izvornih dokumenata i primjenjuje sustav odobrenja i ovlaštenja. Radi procesa razotkrivanja mogućih sukoba interesa i prijevare zaposlenici su obvezni pridržavati se Etičkog kodeksa, zakona i drugih propisa. Etičkim kodeksom je propisano promicanje nulte tolerancije na korupciju. Donošenjem Etičkog kodeksa, uspostavljeni su anonimni kanali prijave za zaposlenike, korisnike usluga, dobavljače i druge interesne skupine i to pisanim putem, poštom ili elektronskom poštom te je zajamčena puna povjerljivost podataka. Moguće prijave zaprimaju zaposlenici u urudžbeni zapisnik te ih u skladu s Etičkim kodeksom prosljeđuju Povjerenstvu za etiku na daljnji postupak. Povjerenstvo za etiku kao i drugi zaposlenici koji dolaze do saznanja o prijavama, dužni su potpisati Izjavu o povjerljivosti i nepristranosti. Povjerenstvo za etiku o zaprimljenim prijavama i postupcima po prijavama jednom godišnje izvješćuje direktora. Društvo nije donijelo pisane procedure o načinu provedbe postupaka i tehnika otkrivanja prijevera.

Društvo Međimurske vode d.o.o., Čakovec je postupke i tehnike otkrivanja prijevera uspostavilo u okviru redovnih radnih zadataka zaposlenika. Prati i istražuje odstupanja u potrošnji vode, provjerava otvorene stavke potraživanja i poduzima mjere naplate, dužnicima uskraćuje usluge, provjerava poslovanje poslovnih partnera (bonitet i likvidnost), kontrolira blagajničko poslovanje, provodi analitičke provjere računa u glavnoj knjizi i pomoćnim evidencijama te popisuje i usklađuje stvarno stanje imovine s knjigovodstvenim. Donijelo je računovodstvene politike te primjenjuje računski plan koji odgovara potrebama iskazivanja analitike po mjestima troškova. Poslovne promjene evidentira u poslovnim knjigama na temelju izvornih dokumenata i primjenjuje sustav odobrenja i ovlaštenja. Radi razotkrivanja mogućih sukoba interesa objavilo je popis gospodarskih subjekata s kojima je zabranjeno poslovati, dok su zaposlenici obvezni u vezi sukoba interesa pridržavati se Etičkog kodeksa. Donošenjem Etičkog kodeksa, uspostavljeni su anonimni kanali prijave za zaposlenike, korisnike usluga, dobavljače i druge interesne skupine i to pisanim putem, poštom ili elektronskom poštom. U slučaju podnošenja prijava osigurana je zaštita tajnosti podataka te je propisano da podnošenje prijava od strane zaposlenika u dobroj vjeri ne može biti razlogom za njihovo sankcioniranje. Za rješavanje prijava o poslovanju i ponašanju suprotno odredbama Etičkog kodeksa je nadležan povjerenik za etiku koji o zaprimljenim prijavama i postupcima po prijavama jednom godišnje izvješćuje direktora. Društvo nije donijelo pisane procedure o načinu provedbe postupaka i tehnika otkrivanja prijevera.

Gradsko poduzeće Stanorad d.o.o., Čakovec od lipnja 2014. poduzima aktivnosti za uspostavu odgovarajućih analitičkih i drugih postupaka za otkrivanje prijevera. Poduzelo je mjere za istraživanje sumnjivih transakcija, događaja, odnosa među pojedincima i zaključenih ugovora, te evidentira pritužbe korisnika u urudžbenom zapisniku. Do lipnja 2014. nisu bili uspostavljeni odgovarajući analitički i drugi postupci za otkrivanje prijevera, a tijela Društva nisu pravodobno i na odgovarajući način nadzirala poslovanje. Pisane procedure o analitičkim i drugim postupcima za otkrivanje prijevera nisu donesene. Društvo Gradsko poduzeće Stanorad d.o.o., Čakovec općim aktom nije uredilo zahtjeve za izvješćivanje o sumnji na prijeveru, zajamčilo anonimnost i zaštitu osoba koje izvijeste o sumnji na prijeveru te uspostavilo anonimne kanale dojave za zaposlenike, korisnike usluga, dobavljače i druge interesne skupine. Revizijom su utvrđeni propusti u područjima primljenih pozajmica i raspolaganja sredstvima zajedničke pričuve te osiguranja zgrada.

V. NALAZ

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: politike i postupci za sprječavanje prijevара, odgovornost rukovoditelja i zaposlenika za sprječavanje prijevара, sustav unutarnjih kontrolа s obzirom na pojavnost prijevара te analitički i drugi postupci za otkrivanje prijevара.

Obavljenom revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti koje se odnose na politike i postupke za sprječavanje prijevара, odgovornost rukovoditelja i zaposlenika za sprječavanje prijevара, sustav unutarnjih kontrolа s obzirom na pojavnost prijevара te analitičke i druge postupke za otkrivanje prijevара.

1. Politike i postupci za sprječavanje prijevара

- 1.1. Društva Gradsko poduzeće Ekom d.o.o., Čakovec, Međimurje-plin d.o.o., Čakovec i Međimurske vode d.o.o., Čakovec su odredbe o etičkim vrijednostima, poslovnim načelima i obvezama prema interesnim skupinama uredila Etičkim kodeksom, a Gradsko poduzeće Stanorad d.o.o., Čakovec Pravilnikom o radu.

Društva Gradsko poduzeće Ekom d.o.o., Čakovec, Međimurje-plin d.o.o., Čakovec i Međimurske vode d.o.o., Čakovec su davanje i primanje poklona i ugošćavanja uredila Etičkim kodeksom, a Gradsko poduzeće Stanorad d.o.o., Čakovec davanje i primanje poklona i ugošćavanja nije uredilo općim aktom.

Društva Gradsko poduzeće Ekom d.o.o., Čakovec i Međimurske vode d.o.o., Čakovec su općim aktima uredila korištenje imovine u poslovne svrhe. U društvu Međimurje-plin d.o.o., Čakovec odobrenje i kontrolu korištenja imovine u službene svrhe provode ovlašteni zaposlenici, a pisane procedure o korištenju službenih mobitela i vozila nisu sastavljene. Gradsko poduzeće Stanorad d.o.o., Čakovec u ranijem razdoblju nije uredilo način korištenja službenih mobitela isključivo za poslovne svrhe.

Društva Gradsko poduzeće Ekom d.o.o., Čakovec, Međimurje-plin d.o.o., Čakovec i Međimurske vode d.o.o., Čakovec su donošenje odluka uredila aktom o osnivanju i dobrom praksom. Donošenje odluka je potkrijepljeno zapisnicima, bilješkama, izvješćima i drugom dokumentacijom. Prema Izjavi o osnivanju Gradskog poduzeća Stanorad d.o.o., Čakovec donošenje odluka je u nadležnosti direktora. Donošenje odluka u ranijem razdoblju nije bilo potkrijepljeno potpunom dokumentacijom i prikladno zabilježeno te nije bilo slobodno od sukoba interesa.

Izravnim dokaznim ispitivanjem su utvrđena područja u kojima društva Međimurje-plin d.o.o., Čakovec i Međimurske vode d.o.o., Čakovec trebaju poboljšati uspostavljene politike i postupke za sprječavanje prijevара, a Gradsko poduzeće Stanorad d.o.o., Čakovec treba uspostaviti politike i postupke za sprječavanje prijevара.

U društvu Međimurje-plin d.o.o., Čakovec su utvrđene slabosti u područjima plaća, pozajmica, donacija i pomoći, javne nabave i zaključivanja ugovora o djelu.

Mjerila i kriteriji za radne odnose i isplatu plaća su uređeni Pravilnikom o radu i njegovim izmjenama, Kolektivnim ugovorom i njegovim izmjenama, odlukama direktora i ugovorima o radu. Pravilnik o radu i Kolektivni ugovor najvećim dijelom uređuju istovjetna područja (ugovore o radu, koeficijente, stimulacije i druga prava zaposlenika), a nisu usklađeni. Prema odredbama članka 110. Pravilnika o radu, Pravilnik se primjenjuje samo za ona pitanja koja nisu uređena Kolektivnim ugovorom. S obzirom da se navedenim općim aktima uređuju prava zaposlenika, u svrhu jednostavne i jasne primjene općih akata potrebno je donijeti izmjene i dopune ili novi Pravilnik o radu. Kolektivnim ugovorom je utvrđena osnovna plaća na temelju bruto satnice te nazivi radnih mjesta s koeficijentima. Prema odredbama članka 71. Kolektivnog ugovora, ugovorom o radu plaća zaposlenika može biti povoljnija od utvrđene Kolektivnim ugovorom te se odlukom direktora mogu utvrditi i drugačiji ili promijeniti postojeći nazivi radnih mjesta i pripadajući koeficijent. U 2012., 2013. i 2014. direktor je s 31 zaposlenikom zaključio dodatke ugovorima o radu kojima su u opis poslova dodani poslovi iz redovnog djelokruga poslovanja te uvećani koeficijenti od 4,0 % do 100,0 % u odnosu na Kolektivni ugovor. Također, prema odredbama članka 106. Pravilnika o radu, ako direktor smatra da će zaposlenik moći uredno i kvalitetno obavljati poslove radnog mjesta iako ne ispunjava posebne uvjete za to radno mjesto (stupanj stručne spreme ili radno iskustvo), direktor može potpisati ugovor o radu i sa zaposlenikom koji nema propisane uvjete. Potrebno je ispitati opravdanost odredbi članaka 71. Kolektivnog ugovora i 106. Pravilnika o radu, s obzirom da se njihovom primjenom omogućava povećanje plaća i zapošljavanje bez unaprijed utvrđenih mjerila i izvan kriterija utvrđenih općim aktima. U 2014. društvo je dalo tri kratkoročne pozajmice u ukupnom iznosu 591.590,00 kn uz kamatu 7,0 % i bjanko zadužnice za osiguranje plaćanja. Vrijednosno najznačajnija pozajmica u iznosu 450.000,00 kn dana je u svibnju 2014. (do prosinca 2014.), pravnoj osobi koja je istodobno dobavljač društva. Navedenoj pravnoj osobi su dane kratkoročne pozajmice u iznosu 450.000,00 kn u 2012. i u 2011. Društvo je osnovano radi ostvarenja javnoga interesa, a nije donijelo procedure o raspolaganju slobodnim novčanim sredstvima, odnosno utvrdilo kriterije, rokove povrata te druge uvjete za davanje pozajmica. Društvo je do 30. rujna 2014. ostvarilo rashode za donacije i pomoći u iznosu 658.649,00 kn. Na mrežnim stranicama je objavilo podatke o korisnicima i iznosima donacija i pomoći. Donacije i pomoći su planirane poslovnim i financijskim planom, odobrava ih direktor na temelju pisanih zahtjeva, a za iznose iznad 10.000,00 kn suglasnost daje Nadzorni odbor. Za odobravanje donacija i pomoći nije donijelo pisane procedure, odnosno utvrdilo mjerila i kriterije. U prosincu 2013. je donijelo Pravilnik kojim je utvrdilo kriterije za provedbu postupaka nabave bagatelne vrijednosti. U 2014. je provelo osam bagatelnih nabava te su zaključeni ugovori u vrijednosti 1.181.951,00 kn i dva postupka javne nabave na temelju kojih su zaključeni ugovori u vrijednosti 3.294.913,00 kn. Postupci nabave su započeti zahtjevom za pokretanje nabave, imenovani su ovlašteni predstavnici koji su dali pisane izjave o nepostojanju sukoba interesa, te su sastavljeni zapisnici i donesene odluke o odabiru. Za bagatelne nabave je uputilo najmanje tri zahtjeva za dostavu ponuda, a javne nabave je objavilo u Elektroničkom oglasniku javne nabave. Vrijednosno najznačajnije ugovore (3.690.010,00 kn ili 82,4 % od vrijednosti ukupno zaključenih ugovora do 30. rujna 2014.) je zaključilo s dobavljačem za rekonstrukciju, sanaciju i izgradnju plinovoda. S navedenim dobavljačem je zaključilo ugovore za bagatelne nabave ukupne vrijednosti 395.097,00 kn i ugovore o javnoj nabavi ukupne vrijednosti 3.294.913,00 kn. U provedenim postupcima javne nabave navedeni dobavljač je u zajednici ponuditelja bio jedini ponuditelj.

U 2012. su s navedenim dobavljačem zaključeni ugovori u vrijednosti 4.540.435,00 kn ili 77,2 %, a u 2013. u vrijednosti 3.390.724,00 kn ili 66,7 % od ukupne vrijednosti zaključenih ugovora o javnoj nabavi. Ustrojilo je evidencije javne nabave i zaključenih ugovora o nabavi te ih objavilo na mrežnim stranicama u tijeku obavljanja revizije. S obzirom da je od 2012. do 2014. vrijednosno najznačajnije ugovore zaključilo s jednim dobavljačem, Društvo treba poduzeti više aktivnosti za osiguranje javnosti poslovanja, što se između ostalog postiže objavljivanjem bagatelnih nabava u javnim glasilima i Elektroničkom oglasniku javne nabave. Najznačajniji dio rashoda za intelektualne usluge ostvaruje za ugovore o djelu. U 2012. su ostvareni u iznosu 1.265.383,00 kn, u 2013. u iznosu 1.408.456,00 kn i do 30. rujna 2014. u iznosu 1.462.843,00 kn. Najznačajniji dio ugovora o djelu je zaključen za mjesečna očitavanja plinskih brojlara, a drugi ugovori su zaključeni za administrativne poslove (zamjene za bolovanja i godišnje odmori). O potrebama za rad po ugovoru o djelu odlučuje direktor koji zaključuje ugovore i provjerava izvršenje usluge. S obzirom da se ugovori o djelu zaključuju za poslove iz redovne djelatnosti (primjerice očitavanje brojila) za kojima potreba postoji tijekom cijele godine, potrebno je razmotriti opravdanost zaključivanja ugovora o djelu.

U društvu Međimurske vode d.o.o., Čakovec su utvrđene slabosti u područjima zapošljavanja i napredovanja zaposlenika. Od siječnja 2012. do rujna 2014. društvo je zaposlilo 12 osoba na neodređeno i devet na određeno vrijeme. Odabir kandidata provodi tročlano povjerenstvo (direktor i voditelji sektora). Kriteriji na temelju kojih su donesene ocjene o odabiru kandidata nisu utvrđeni. Također, nisu sastavljeni zapisnici o rangiranju primljenih ponuda za zaposlenje, obavljenim razgovorima s kandidatima, kao ni prijedlozi povjerenstva, odnosno odluke direktora o odabiru kandidata za određeno radno mjesto. U promatranom razdoblju, na radna mjesta s većim koeficijentom je napredovalo 15 zaposlenika. Odluku o napredovanju donosi direktor na temelju prijedloga nadređenog voditelja koji za napredovanje predlaže zaposlenike koji su se, osim završene dodatne izobrazbe, isticali u svom radu. Postupci, mjerila i kriteriji za napredovanje zaposlenika nisu utvrđeni.

U Gradskom poduzeću Stanorad d.o.o., Čakovec su utvrđeni propusti i nepravilnosti u područjima financijskog izvješćivanja, davanja pozajmica te postupcima javne nabave. Prema Izjavi o osnivanju, direktor vodi poslove na vlastitu odgovornost te odgovara za uredno vođenje poslovnih knjiga, izradu financijskih izvješća i izvješća o stanju društva. U ranijem razdoblju je direktor (imenovan do lipnja 2014.) bio povezana osoba s gradonačelnikom koji je bio u funkciji Skupštine do lipnja 2013. Skupština je do 2013. prihvaćala izvješća o poslovanju, a nakon imenovanja nove Skupštine financijski izvještaji za 2013. nisu prihvaćeni uz obrazloženje da su pogrešno iskazani (pojedini podaci u financijskim izvještajima nisu točni i nisu istovjetni s podacima iz poslovnih knjiga). Za dodatna ispitivanja poslovanja i izvješćivanja je angažiran neovisni stručnjak te je u studenome 2014. prihvaćeno novo Izvješće o poslovanju prema kojem ukupni gubitak iznosi 2.401.474,00 kn (od čega se na gubitak iz ranijih razdoblja odnosi 1.487.894,00 kn, a na gubitak tekućeg razdoblja 913.279,00 kn). Na iskazani gubitak za 2013., značajan utjecaj su imali naknadno utvrđeni troškovi iz ranijih razdoblja u iznosu 2.612.035,00 kn, što se odnose na izgradnju građevine i garaža, otpis dugovanja prema osnivaču bez dokumentacije i iskazivanje obveza za primljenu pozajmicu. Vrijednosno su najznačajniji poslovi izgradnje višestambene građevine i garaža, za što nisu pravodobno sastavljeni konačni obračuni međusobnih potraživanja i obveza između društva i osnivača.

Osnivač je ugovorima iz 2008. i 2010. dao društvu pravo građenja na zemljištima, a društvo se obvezalo nakon prodaje stanova i garaža osnivaču isplatiti sredstva za zemljišta i druge naknade. U poslovnim knjigama po prodaji stanova i garaža od 2009. do 2011., nije iskazivalo prihode i rashode u visini vrijednosti zemljišta i komunalne infrastrukture, odnosno obvezu za povrat uloženi sredstava osnivača, što je utjecalo na pogrešno iskazivanje financijskog položaja. Po otvaranju predstečajne nagodbe osnivač nije prijavio potraživanja za uložena sredstva u izgradnju te je društvo s osnivačem zaključilo dva sporazuma o obročnoj otplati duga (prema sporazumu iz kolovoza 2013. u iznosu 25.200 EUR, a prema sporazumu iz siječnja 2014. u iznosu 825.297,00 kn, uvećano za kamatu i početkom otplate od veljače 2018.). Unatoč poslovnim poteškoćama, osnivač je društvu u svibnju 2013. prenio u vlasništvo zemljište za izgradnju novih garaža ukupne vrijednosti 23.205 EUR, a početak i završetak izgradnje nije utvrđen ugovorom. Izgradnja garaža do vremena obavljanja revizije nije započela. Prema navedenom, financijski izvještaji u ranijem razdoblju nisu prikazivali istinit i objektivan prikaz financijskog položaja i uspješnosti poslovanja. Prema podacima iz poslovnih knjiga, društvo je od siječnja do rujna 2014. dalo kratkoročne pozajmice stambenim zgradama u iznosu 187.000,00 kn, o čemu su sastavljene zabilješke direktora. Pozajmice su dane bez kamata i vraćene su u tekućoj godini. Prema obrazloženju direktora, pozajmice se daju iznimno i na kratki rok otplate. Društvo nema procedure o raspolaganju slobodnim novčanim sredstvima, odnosno utvrđene kriterije, rokove povrata te druge uvjete za davanje pozajmica. U 2014. je nabavilo robe i usluge u vrijednosti 755.342,00 kn, a nije donijelo plan nabave te sastavilo i objavilo evidenciju postupaka javne nabave. Nabava je obavljena izravnim ugovaranjem, a u pojedinim slučajevima su prikupljane ponude. U vrijeme obavljanja revizije je donijelo odluku o postupcima bagatelne nabave. Društvo nije objavilo podatke propisane odredbama članka 10. Zakona o pravu na pristup informacijama. Na mrežnim stranicama treba na lako pretraživ način objaviti zakone i druge propise koji se odnose na područje rada, opće akte i odluke koje donose, kojima se utječe na interese korisnika, s razlozima za njihovo donošenje, nacрте zakona i drugih propisa te općih akata koje donose, godišnje planove, programe, strategije, upute, izvještaje o radu, financijska izvješća i druge odgovarajuće dokumente, podatke o izvoru financiranja, informacije o dodijeljenim potporama, bespovratnim sredstvima ili donacijama uključujući popis korisnika i visinu iznosa, informacije o unutarnjem ustrojstvu s imenima čelnika tijela i voditelja ustrojstvenih jedinica i njihovim podacima za kontakt, zapisnike i zaključke sa službenih sjednica i službene dokumente usvojene na tim sjednicama te informacije o radu formalnih radnih tijela iz njihove nadležnosti, informacije o postupcima javne nabave i dokumentaciji za nadmetanje te informacije o izvršavanju ugovora, obavijesti o raspisanim natječajima te natječajnu dokumentaciju, registre i baze podataka ili informacije o registrima i bazama podataka iz njihove nadležnosti i načinu pristupa i druge informacije. Prema obrazloženju direktora, u vrijeme obavljanja revizije izrada mrežne stranice je u tijeku.

Državni ured za reviziju predlaže Gradskom poduzeću Stanorad d.o.o., Čakovec općim aktom urediti davanje i primanje poklona i ugošćavanja, način korištenja službenih mobitela isključivo za poslovne svrhe te postupke i procedure donošenja odluka, a odluke prikladno zabilježiti i dokumentirati točnom i potpunom dokumentacijom.

Predlaže društvu Međimurje-plin d.o.o., Čakovec odrediti način korištenja službenih mobitela i vozila, uskladiti Pravilnik o radu i Kolektivni ugovor u svrhu jasne i jednostavne primjene općih akata te preispitati opravdanost odredbi koje omogućavaju povećanje plaća i zapošljavanje bez unaprijed utvrđenih mjerila i izvan kriterija utvrđenih općim aktima, a za poslove iz redovne djelatnosti razmotriti opravdanost zaključivanja ugovora o djelu. Također, predlaže donijeti procedure za raspolaganje slobodnim novčanim sredstvima, odnosno davanje pozajmica i donacija, te objaviti bagatelne nabave u javnim glasilima i Elektroničkom oglasniku javne nabave. Državni ured za reviziju predlaže društvu Međimurske vode d.o.o., Čakovec utvrditi mjerila i kriterije za napredovanje zaposlenika, a za zapošljavanje utvrditi kriterije za ocjenjivanje i rangiranje kandidata, te voditi zapisnike o postupku izbora kandidata. Nalaže Gradskom poduzeću Stanorad d.o.o., Čakovec fer i objektivno izvješćivati u financijskim izvještajima i provoditi postupke javne nabave u skladu s propisima o javnoj nabavi te predlaže utvrditi rokove povrata i druge uvjete za davanje pozajmica.

- 1.2. *Društva Gradsko poduzeće Ekom d.o.o., Čakovec, Međimurske vode d.o.o., Čakovec i Gradsko poduzeće Stanorad d.o.o., Čakovec su prihvatila prijedloge i naloge Državnog ureda za reviziju, a društvo Međimurje-plin d.o.o., Čakovec nije prihvatilo prijedloge Državnog ureda za reviziju.*

Društvo Međimurje-plin d.o.o., Čakovec u očitovanju obrazlaže da kontrole telefonskih troškova provodi mjesečno, te su zaposlenicama postavljeni limiti troškova svrstavanjem u određene tarife. Ostvareni troškovi služe za pouzdanu isporuku i povećanu prodaju prirodnog plina. Navodi da prati i kontrolira korištenje službenih vozila te je osnovalo odjel za organizaciju, uporabu i evidenciju voznog parka. U dijelu plaća, obrazlaže da je s podružnicom Samostalnog sindikata radnika zaključilo Kolektivni ugovor u skladu s propisima o radu. Obrazlaže da su za dane pozajmice naplaćene kamate u visini 7,0 %, dok u poslovnoj banci iznose 2,5 % i da su pozajmice uredno vraćene. Ističe da se u poslovanju rukovodi načelom dobrog gospodara te su pozajmice odobrene uz siguran povrat, a naplatom kamata su ostvareni prihodi. Navodi, da donacije i pomoći daje u dobroj namjeri za ostvarenje sportskih, kulturnih i drugih humanih ciljeva koji su utvrđeni zahtjevima udruga. Iznose donacija i pomoći odobrava u skladu s postignutim poslovnim rezultatima. Za javnu nabavu navodi da su postupci i oglašavanje javne nabave provedeni u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi, a bagatelne nabave u skladu s odredbama Pravilnika o provedbi postupaka nabave bagatelne vrijednosti. Ističe da je prema propisima dužno odabrati ponuditelja koji se javi i dostavi urednu ponudu, bez obzira na to što se radi o jedinom ponuditelju. Obrazlaže da su ugovori o djelu za očitavanje brojila zaključeni za tromjesečna i polugodišnja očitavanja brojila akontacijskih potrošača (4 347 potrošača) te za mjesečna očitavanja brojila potrošača koji uslugu plaćaju prema stvarnoj potrošnji plina (22 279 potrošača). Očitavanje brojila je podijeljeno u 46 zona te očitavači ujedno kontroliraju i rad brojila te prijavljuju neovlaštenu potrošnju plina. Rad brojila očitava se u roku šest dana kako bi se podaci o potrošnji plina mogli obraditi u skladu s Mrežnim pravilima plinskog distribucijskog sustava za alokaciju potrošnje. Ističe da troškovi po ugovorima o djelu ne prelaze troškove zaposlenika s obzirom da očitavači o vlastitom trošku osiguravaju prijevozna sredstva, radnu odjeću i druge uvjete za izvršenje poslova.

Društvo Međimurske vode d.o.o., Čakovec obrazlaže da pri donošenju odluke o napredovanju zaposlenika primjenjuje kriterije koji nisu utvrđeni u pisanom obliku te navodi da će ih u kraćem roku utvrditi.

U dijelu što se odnosi na utvrđivanje kriterija za ocjenjivanje i rangiranje kandidata koji zadovoljavaju uvjete prilikom zapošljavanja, navodi da niti jedan unaprijed propisani kriterij ili mjerilo na temelju kojeg bi se izvršio odabir kandidata nije u praksi pravi pokazatelj izbora najboljeg kandidata, već se realna slika o kandidatu dobiva neposrednim razgovorom i referencama kandidata (radno iskustvo, tvrtke u kojima je kandidat radio, poslove koje je obavljao). Obrazlaže da prilikom zapošljavanja obavlja selekciju kandidata koji zadovoljavaju uvjete, poziva ih na razgovor i na temelju intervjua i neposredno utvrđenih činjenica odabire kandidata s kojim će zasnovati radni odnos. Navodi da će voditi računa da o svim navedenim radnjama postoji pisani trag, bilješke i zapisnici.

Gradsko poduzeće Stanorad d.o.o., Čakovec obrazlaže da davanje i primanje poklona i ugošćavanje nije uredilo zbog izrazito malih aktivnosti te će u skladu s preporukom Državnog ureda za reviziju, navedeno područje urediti općim aktom. Za korištenje službenih mobitela obrazlaže da je u ranijem razdoblju imalo veliki broj pretplatničkih ugovora, od čega su najznačajniji dio koristili predstavnici suvlasnika zgrada. Imenovanjem nove Uprave, postepeno je raskidalo ugovore s operaterima i donijelo odluke kojima su zaključeni ugovori za zaposlenike uz ograničene tarife za korištenje mobitela u službene svrhe. Potrošnju u osobne svrhe obračunava i naplaćuje od zaposlenika, službene mobitele je evidentiralo u okviru imovine. Navodi da prema preporuci Državnog ureda za reviziju zapisnike i odluke Nadzornog odbora evidentira odvojeno od odluka Uprave. Zapisnici, odluke i zaključeni ugovori su potkrijepljeni dokumentacijom u svrhu transparentnog vođenja, dostupnosti i kontrole donesenih odluka. Za postupke javne nabave obrazlaže da u ranijem razdoblju nije imalo certificirane zaposlenike te nije donosilo odluke propisane Zakonom o javnoj nabavi, jer je najvećim dijelom provodilo bagatelne nabave, a postupke javne nabave je provodio osnivač. U skladu s preporukama Državnog ureda za reviziju u 2014. je donijelo odluke o provedbi postupaka nabave bagatelne vrijednosti i Plan javne nabave.

2. Odgovornost rukovoditelja i zaposlenika za sprječavanje prijevара

2.1. Trgovačka društva obuhvaćena revizijom su donijela opće akte koji služe kao smjernice zaposlenicima u pogledu etičkih standarda koje su obvezni primjenjivati u svom radu.

Društva Međimurje-plin d.o.o., Čakovec i Međimurske vode d.o.o., Čakovec su općim aktima uredila postupke za prijavljivanje i izvješćivanje o mogućem sukobu interesa te obveze rukovoditelja i drugih zaposlenika u slučaju sumnje na prijevaru. Gradsko poduzeće Ekom d.o.o., Čakovec i Gradsko poduzeće Stanorad d.o.o., Čakovec općim aktima nisu utvrdila postupke za prijavljivanje i izvješćivanje o mogućem sukobu interesa te obveze rukovoditelja i drugih zaposlenika u slučaju sumnje na prijevaru.

Društva Gradsko poduzeće Ekom d.o.o., Čakovec, Međimurje-plin d.o.o., Čakovec i Međimurske vode d.o.o., Čakovec zaposlenike obrazuju o sprječavanju neovlaštenog korištenja usluga (korištenje sportskih terena i bazena, potrošnja plina, odnosno vode). Za druga područja nisu održavala izobrazbu o prijevari, ali donesene procedure i postupci za obavljanje svakodnevnog poslovanja i postupci unutarnjih kontrola uključuju i postupke za sprječavanje prijevara te načine prijavljivanja sumnjivih aktivnosti.

Gradsko poduzeće Stanorad d.o.o., Čakovec ne održava izobrazbu zaposlenika o prijeveri (što se smatra prijeverom, na koji način prijevera šteti društvu i kako treba prijaviti sumnjive aktivnosti).

Državni ured za reviziju predlaže Gradskom poduzeću Ekom d.o.o., Čakovec i Gradskom poduzeću Stanorad d.o.o., Čakovec općim aktima utvrditi postupke za prijavljivanje i izvješćivanje o mogućem sukobu interesa te obveze rukovoditelja i drugih zaposlenika u slučaju sumnje na prijeveru. Predlaže Gradskom poduzeću Stanorad d.o.o., Čakovec održavati izobrazbu zaposlenika o prijeveri.

2.2. *Društva Gradsko poduzeće Ekom d.o.o., Čakovec i Gradsko poduzeće Stanorad d.o.o., Čakovec su prihvatila prijedloge Državnog ureda za reviziju.*

3. Sustav unutarnjih kontrola s obzirom na pojavnost prijevera

3.1. Društvo Međimurske vode d.o.o., Čakovec je način provođenja sustava unutarnjih kontrola uredilo Priručnikom integriranog sustava upravljanja procesima. Društva Gradsko poduzeće Ekom d.o.o., Čakovec i Međimurje-plin d.o.o., Čakovec unutarnje kontrole provode na temelju postojećih općih akata, dobre prakse te ustroja i organizacije poslovanja, a nisu uredila način ocjenjivanja funkcioniranja sustava unutarnjih financijskih kontrola.

Društva Gradsko poduzeće Ekom d.o.o., Čakovec, Međimurje-plin d.o.o., Čakovec i Međimurske vode d.o.o., Čakovec provode unutarnje kontrole na način da spriječe prijeveru te u poslovnim planovima i izvješćima o poslovanju ocjenjuju njihovo funkcioniranje kao i specifična područja svoga poslovanja u kojima je prisutan veći rizik pojavljivanja prijevera. Gradsko poduzeće Stanorad d.o.o., Čakovec općim aktima nije uredilo način funkcioniranja i ocjenjivanja funkcioniranja sustava unutarnjih kontrola, nije ocjenjivalo specifična područja svoga poslovanja u kojima je prisutan veći rizik pojavljivanja prijevera te nije razvilo planove upravljanja rizicima. Trgovačka društva obuhvaćena revizijom nisu uredila način odobravanja financijskih transakcija iznad određenih iznosa.

Osim navedenog, izravnim dokaznim ispitivanjem su utvrđene nepravilnosti i slabosti u društvu Međimurske vode d.o.o., Čakovec u područjima obračuna plaća i zaliha, a u Gradskom poduzeću Stanorad d.o.o., Čakovec u području zaduživanja.

Društvo Međimurske vode d.o.o., Čakovec je utvrdilo ciljeve i način ocjenjivanja funkcioniranja sustava unutarnjih kontrola. Plaće, naknade plaća i druga materijalna prava radnika, organizacija rada, postupak i mjere za zaštitu dostojanstva radnika te druga pitanja su utvrđena Kolektivnim ugovorom. Opis poslova radnih mjesta sa stupnjem složenosti i potrebnim uvjetima sastavni je dio Pravilnika o ustroju i popisu poslova i radnih mjesta. Prema odredbama članka 47. Kolektivnog ugovora, plaća se sastoji od osnovne plaće, dodatka na radni staž i otežane uvjete rada te stalnog mjesečnog dodatka. Osnovnu plaću radnog mjesta na kojem radnik radi čini umnožak osnovice za obračun plaće i koeficijenta za pojedino radno mjesto, uvećan za stalni mjesečni dodatak. Plaće obračunava kao umnožak ostvarenog mjesečnog broja sati rada i cijene sata rada, uvećano za dodatak za radni staž i stalni mjesečni dodatak. Satnica je izračunata na godišnjoj razini kao umnožak osnovice za obračun plaće, koeficijenta radnog mjesta i broja 12 (mjeseci u godini) te se tako dobiveni iznos dijeli sa baznim fondom sati na godinu (2 080 sati).

S obzirom da za izračun satnice nije korišten stvarni nego prosječan godišnji fond sati, plaća je isplaćena u manjim ili većim mjesečnim iznosima od plaće propisane Kolektivnim ugovorom. Koncem 2013. vrijednost zaliha iznosi 3.864.326,00 kn, a na dan 30. rujna 2014. iznosi 3.456.995,00 kn. Za vođenje zaliha koristi računalni program koji pokazuje signalnu razinu zaliha koja mora biti na raspolaganju za ugradnju i upotrebu. Drugi materijal se naručuje prema zahtjevu za nabavu za određenu investiciju. Zalihe se zaprimaju u skladište skladišnom primkom, a izdaju uz izdatnicu potpisanu od skladištara i zaposlenika koji preuzima robu i uz zahtjevnicu koju sastavlja voditelj sektora. Prema Izvješću povjerenstva za popis zaliha, na dan 31. prosinca 2013. utvrđen je višak zaliha u vrijednosti 490.616,00 kn i manjak u iznosu 180.627,00 kn. Uočene su nepravilnosti na svim pozicijama zaliha u skladištu (od grupiranja po artiklima, neoznačavanje artikala, neurednost slaganja, postojanje velike količine neupotrebljivog i otpadnog materijala). Voditelj skladišta je obrazložio da za grupiranje po artiklima i njihovo označavanje treba osigurati veći skladišni prostor, da nema tehničko znanje za procjenu artikala koji nisu upotrebljivi i otpis otpadnog materijala te da na otvorenom dijelu skladišta ne postoji fizičko tehnička zaštita. Tijekom 2012. su dva puta uočena oštećenja ograde, te je Policijska uprava utvrdila da je za počinjenje krađe odgovoran nepoznati počinitelj. S obzirom da nije utvrđena odgovorna osoba, manjak zaliha je otpisan na teret troškova tekućeg poslovanja. U svrhu pravodobnog dokumentiranja i zaprimanja robe na skladištu, direktor je u veljači 2014. donio procedure nabave robe, a voditeljica financijsko računovodstvenog sektora je u lipnju 2014. sastavila Upute za provođenje popisa imovine i obveza. Također, direktor je donio odluku o provođenju izvanrednog popisa zaliha za prvo polugodište 2014., kojim je utvrđen višak zaliha u iznosu 28.369,00 kn i manjak u iznosu 190.951,00 kn. Mjesečnim usklađenjem knjigovodstvenog stanja sa stvarnim zalihama, društvo je moglo pravodobno poduzeti aktivnosti za sprječavanje nastanka viškova i manjkova zaliha.

Gradsko poduzeće Stanorad d.o.o., Čakovec je u poslovnim knjigama evidentiralo zaduživanje kod poslovne banke iz 2013. u iznosu 45.000,00 EUR za obnovu odmarališta u vlasništvu osnivača. Ugovorena je promjenjiva kamata 7,8 % i rok otplate do lipnja 2022. Za zaduživanje nije proveden postupak javne nabave prema u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi, niti su pribavljene suglasnosti osnivača. Prema odredbama članka 90. Zakona o proračunu (87/08, 136/12 i 15/15), pravna osoba u većinskom vlasništvu ili suvlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i ustanova čiji je osnivač jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, može se dugoročno zaduživati samo za investiciju uz suglasnost većinskog vlasnika, odnosno osnivača. Osim toga, za osiguranje otplate kredita je upisano založno pravo na nekretninama osnivača, za što nije pribavljena odluka predstavničkog tijela osnivača.

Državni ured za reviziju predlaže društvima Gradsko poduzeće Ekom d.o.o., Čakovec i Međimurje-plin d.o.o., Čakovec urediti način ocjenjivanja funkcioniranja sustava unutarnjih kontrola. Nalaže društvu Međimurske vode d.o.o., Čakovec obračunati plaće u skladu s odredbama Kolektivnog ugovora te predlaže provoditi mjesečna usklađenja stvarnog i knjigovodstvenog stanja zaliha. Predlaže svim društvima urediti način odobravanja financijskih transakcija iznad određenih iznosa.

Predlaže Gradskom poduzeću Stanorad d.o.o., Čakovec uspostaviti djelotvoran sustav unutarnjih kontrola s ciljem sprječavanja prijevара, ocijeniti specifična područja poslovanja u kojima je prisutan veći rizik pojavljivanja prijevара, razviti planove upravljanja rizicima te uspostaviti procedure i kontrolne mehanizme kako bi se spriječilo pojavljivanje prijevара te kako bi donošenje odluka bilo slobodno od sukoba interesa.

- 3.2. *Društva Gradsko poduzeće Ekom d.o.o., Čakovec, Međimurske vode d.o.o., Čakovec i Gradsko poduzeće Stanorad d.o.o., Čakovec su prihvatila prijedloge i naloge Državnog ureda za reviziju, a društvo Međimurje-plin d.o.o., Čakovec nije prihvatilo prijedloge Državnog ureda za reviziju.*

Društvo Međimurje-plin d.o.o., Čakovec u očitovanju navodi da je u tijeku pregovaranje i traženje ponuda za stjecanje certifikata za upravljanje poslovnim procesima i razmatranje mogućnosti uvođenja interne revizije što će unaprijediti postupke sprječavanja i otkrivanja prijevара. Ističe da se financijske transakcije temelje na poslovnim događajima te se provode s dva potpisnika, transparentno i u skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima i Društvenim ugovorom.

Društvo Međimurske vode d.o.o., Čakovec obrazlaže da je Kolektivni ugovor u djelu obračuna plaća bio nedovoljno određen te da je pokrenulo proceduru za izmjenu i dopunu Kolektivnog ugovora kojom je precizno i nedvosmisleno definiran način mjesečnog obračuna plaće. U dijelovima koji se odnose na zalihe i odobravanje financijskih transakcija iznad određenih iznosa, navodi da je preporuke prihvatilo i provodi ih u praksi.

Gradsko poduzeće Stanorad d.o.o., Čakovec obrazlaže da nije uredilo način odobravanja financijskih transakcija iznad određenih iznosa s obzirom da za isto ne postoji zakonska obveza. Navodi da će urediti način odobravanja financijskih transakcija iznad određenih iznosa odlukom direktora i da će radi sprječavanja sukoba interesa objaviti popis subjekata s kojima ne smije zaključivati ugovore o javnoj nabavi. Nadalje navodi da od lipnja 2014. razvija sustav internih kontrola u svrhu poštivanja zakonske regulative, kvalitete računovodstvenih podataka te pravodobnog pružanja financijskih i rukovodnih informacija. Ističe da je usmjerilo pozornost na razdvajanje poslovanja i računa koji se odnose na rashode Društva od rashoda stambenih zgrada kojima je upravitelj. Navodi da će poduzeti aktivnosti za edukaciju zaposlenika koja će im omogućiti shvaćanje što je prijevара, kome prijaviti sumnju na prijevара te kako prijevара spriječiti.

4. Analitički i drugi postupci za otkrivanje prijevара

- 4.1. *Društva Gradsko poduzeće Ekom d.o.o., Čakovec, Međimurje-plin d.o.o., Čakovec i Međimurske vode d.o.o., Čakovec su postupke i tehnike otkrivanja prijevара uspostavila kroz podjelu dužnosti, odgovarajuće dokumentiranje te nadgledanje pojedinih poslovnih postupaka zaposlenika i tijela društava. Gradsko poduzeće Stanorad d.o.o., Čakovec od lipnja 2014. poduzima aktivnosti za uspostavu odgovarajućih analitičkih i drugih postupaka za otkrivanje prijevара (istraživanje sumnjivih transakcija, događaja, odnosa među pojedincima i zaključenih ugovora). Do lipnja 2014. nije provodilo analitičke i druge postupke za otkrivanje prijevара, a tijela društva nisu pravodobno i na odgovarajući način nadzirala poslovanje.*

Trgovačka društva obuhvaćena revizijom nisu donijela pisane procedure o postupcima i tehnikama otkrivanja prijevара.

Društva Međimurje-plin d.o.o., Čakovec i Međimurske vode d.o.o., Čakovec su Etičkim kodeksom uredila postupanje sa zaprimljenim prijavama te izvješćivanju o zaprimljenim prijavama i postupcima po prijavama. Gradsko poduzeće Ekom d.o.o., Čakovec i Gradsko poduzeće Stanorad d.o.o., Čakovec nisu donijela pisane procedure o postupanju sa zaprimljenim prijavama te izvješćivanju o zaprimljenim prijavama i postupcima po prijavama.

Izravnim dokaznim ispitivanjem su utvrđeni propusti u Gradskom poduzeću Stanorad d.o.o., Čakovec u područjima primljenih pozajmica i raspolaganja sredstvima zajedničke pričuве te osiguranja zgrada.

Gradsko poduzeće Stanorad d.o.o., Čakovec je koncem rujna 2014. u poslovnim knjigama evidentiralo obveze prema zgradama za primljene pozajmice s računa zajedničkih pričuva u ukupnom iznosu 132.813,00 kn, od čega prema ugovorima iz 2013. koje su ovjerali predstavnici zgrada u iznosu 35.000,00 kn, prema ugovoru kojeg je ovjerio gradonačelnik (povezana osoba) u iznosu 35.000,00 kn, te prema ugovorima iz 2014. u ukupnom iznosu 50.000,00 kn koje je ovjerio direktor, a nisu ovjerali predstavnici zgrada. Ugovorima je utvrđena kamata 6,0 %, a način povrata pozajmica te obračun i plaćanje kamate nisu ugovoreni. Osim toga, u poslovnim knjigama su evidentirane primljene pozajmice u iznosu 12.813,00 kn bez dokumentacije. Prema evidenciji bivšeg direktora, primljene su pozajmice u iznosu 140.000,00 kn, od čega u 2013. u iznosu 90.000,00 kn, a u 2014. u iznosu 50.000,00 kn. Evidencija o pozajmicama ne odgovara podacima evidentiranim u poslovnim knjigama niti ugovorima. Za pozajmicu iz pričuве jedne zgrade je ugovor zaključen u iznosu 10.000,00 kn, a prema evidenciji direktora pozajmica iznosi 30.000,00 kn te za razliku u iznosu 20.000,00 kn društvo nema dokumentacije. Raspolaganje sredstvima zajedničke pričuवे je uređeno odredbama članka 90. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (Narodne novine 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09 i 143/12), prema kojima su dopuštena samo ona plaćanja iz pričuवे koja su učinjena radi plaćanja troškova održavanja i poboljšavanja nekretnine ili otplate zajma uzetoga za pokriće tih troškova, a davanje pozajmica iz sredstava zajedničkih pričuva nije dopušteno. Osim toga, u poslovnim knjigama su evidentirane druge kratkoročne obveze u iznosu 66.347,00 kn, što se prema bilješkama uz financijske izvještaje za 2013. odnosi na obveze za primljene pozajmice s računa zajedničke pričuवे iz 2012. te dugoročne obveze u iznosu 45.000,00 kn, o čemu nema dokumentacije. Za financiranje tekućeg poslovanja je u prosincu 2013. zaključilo s osiguravajućim društvom ugovor o zajmu u iznosu 200.000,00 kn, s kamatom 9,0 % godišnje i rokom povrata u 36 jednakih obroka. Društvo nije vraćalo zajam prema ugovorenim uvjetima te obveze koncem rujna 2014. iznose 165.603,00 kn. S navedenim osiguravajućim društvom je 31. prosinca 2013. zaključen okvirni ugovor o višegodišnjem osiguranju, prema kojem se društvo obvezalo u razdoblju tri godine od datuma ugovora, zaključivati sve ugovore osiguranja (sve vrste osiguranja i rizika) isključivo s ugovornim osiguravajućim društvom, čija ukupna premija ne smije biti manja od 1.500.000,00 kn, što godišnje predstavlja obvezu ugovaranja polica premijske vrijednosti od najmanje 500.000,00 kn. Za jamstvo ispunjenja ugovora izdana je bjanko zadužnica u iznosu 1.000.000,00 kn. Zaključivanje ugovora nije opravdano s obzirom da je društvo u 2011. zgrade osiguralo kod drugog osiguravajućeg društva na četverogodišnje razdoblje (do srpnja 2015.).

Također, postoji rizik od daljnje štete s obzirom na ugovorenu visinu iznosa osiguranja i izdanog jamstva za ispunjenje ugovora. Osim toga, osiguravajuće društvo s kojim je zaključen ugovor u 2011. nije za 2013. ispostavilo račune za godišnju premiju osiguranja u iznosu 138.519,00 kn. Za plaćanje premije osiguranja zgrada u ranijem razdoblju je s računa stambenih zgrada na račun društva preneseno u iznosu 2,00 kn po m². U izvješću unutarnje revizije je navedeno da je prijenos sredstava s predstavnicima zgrada dogovoren usmeno. Obveza za osiguranje je iznosila manje od prenesenih sredstava, a više prenesena sredstva nisu vraćena na račune pričuva zgrada. U poslovnim knjigama koncem rujna 2014. su evidentirane obveze prema zgradama na ime osiguranja u ukupnom iznosu 698.131,00 kn. Prema obrazloženju direktora, plaćanje osiguranja koncem 2014. je provedeno izravno s računa stambenih pričuva. Koncem rujna 2014. ukupne obveze društva prema suvlasnicima stambenih zgrada iznose 897.291,00 kn, što se odnosi na preplatu osiguranja i primljene pozajmice.

Državni ured za reviziju predlaže svim društvima donijeti pisane procedure o postupcima i tehnikama otkrivanja prijevare. Predlaže Gradskom poduzeću Ekom d.o.o., Čakovec i Gradskom poduzeću Stanorad d.o.o., Čakovec donijeti pisane procedure o postupanju i izvješćivanju o zaprimljenim prijavama te o postupcima po prijavama. Nalaže Gradskom poduzeću Stanorad d.o.o., Čakovec raspolaganje sredstvima zajedničke pričuve u skladu s odredbama Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima.

- 4.2. *Društva Gradsko poduzeće Ekom d.o.o., Čakovec, Međimurske vode d.o.o., Čakovec i Gradsko poduzeće Stanorad d.o.o., Čakovec su prihvatila prijedloge i naloge Državnog ureda za reviziju, a društvo Međimurje-plin d.o.o., Čakovec nije prihvatilo prijedlog Državnog ureda za reviziju.*

Gradsko poduzeće Ekom d.o.o., Čakovec u očitovanju navodi da uvažava preporuke Državnog ureda za reviziju s obzirom da će preporuke pridonijeti boljoj transparentnosti u poslovanju te postupcima i aktivnostima za otkrivanje i sprječavanje prijevare kojima i inače posvećuje punu pažnju.

VI. OCJENA UČINKOVITOSTI SPRJEČAVANJA I OTKRIVANJA PRIJEVARA

Rukovoditelji su obvezni osigurati djelotvoran i učinkovit sustav upravljanja javnim sredstvima i spriječiti da se prijevare pojave u njihovom području odgovornosti. Sprječavanje prijevare podrazumijeva donošenje općih akata i uspostavu standarda kako bi se smanjila mogućnost prijevare, povećanje svjesnosti rukovoditelja i drugih zaposlenika o mogućnosti prijevare kao i njihovu obvezu da izvijeste o sumnji na prijevare te prepoznavanje rizika i uspostavljanje prikladnih unutarnjih kontrola, kao odgovor na rizike prijevare.

Državni ured za reviziju ocjenjuje, da od četiri trgovačka društva obuhvaćena revizijom, tri društva su poduzimala aktivnosti za sprječavanje i otkrivanje prijevare, pri čemu su potrebna određena poboljšanja. To su: Gradsko poduzeće Ekom d.o.o., Čakovec, Međimurje-plin d.o.o., Čakovec i Međimurske vode d.o.o., Čakovec. Gradsko poduzeće Stanorad d.o.o., Čakovec nije poduzimalo potrebne aktivnosti za sprječavanje i otkrivanje prijevare te su potrebna značajna poboljšanja.

Trgovačka društva obuhvaćena revizijom su donijela dokumente u kojima su navedene etičke vrijednosti, poslovna načela i obveze prema interesnim skupinama. Tri društva (Gradsko poduzeće Ekom d.o.o., Čakovec, Međimurje-plin d.o.o., Čakovec i Međimurske vode d.o.o., Čakovec) su općima aktima uredila davanje i primanje poklona i ugošćavanja, a Gradsko poduzeće Stanorad d.o.o., Čakovec davanje i primanje poklona i ugošćavanja nije uredilo općim aktom. Dva društva (Gradsko poduzeće Ekom d.o.o., Čakovec i Međimurske vode d.o.o., Čakovec) su općim aktima uredila korištenje imovine u poslovne svrhe, društvo Međimurje-plin d.o.o., Čakovec nije uredilo način korištenja službenih mobitela i vozila, a Gradsko poduzeće Stanorad d.o.o., Čakovec nije uredilo način korištenja službenih mobitela isključivo za poslovne svrhe. Tri društva (Gradsko poduzeće Ekom d.o.o., Čakovec, Međimurje-plin d.o.o., Čakovec i Međimurske vode d.o.o., Čakovec) su donošenjem odluka uredila aktom o osnivanju i dobrom praksom, a donošenja odluka je potkrijepljeno zapisnicima, bilješkama, izvješćima i drugom dokumentacijom. Donošenje odluka Gradskog poduzeća Stanorad d.o.o., Čakovec do lipnja 2014. nije bilo potkrijepljeno potpunom dokumentacijom i prikladno zabilježeno te nije bilo slobodno od sukoba interesa.

Trgovačka društva obuhvaćena revizijom su donijela opće akte koji služe kao smjernice zaposlenicima u pogledu etičkih standarda koje su obvezni primjenjivati u svom radu. Dva društva (Međimurje-plin d.o.o., Čakovec i Međimurske vode d.o.o., Čakovec) su općim aktima uredila postupke za prijavljivanje i izvješćivanje o mogućem sukobu interesa te obveze rukovoditelja i drugih zaposlenika u slučaju sumnje na prijevare. Dva društva (Gradsko poduzeće Ekom d.o.o., Čakovec i Gradsko poduzeće Stanorad d.o.o., Čakovec) općim aktima nisu utvrdila postupke za prijavljivanje i izvješćivanje o mogućem sukobu interesa te obveze rukovoditelja i drugih zaposlenika u slučaju sumnje na prijevare.

Tri društva (Gradsko poduzeće Ekom d.o.o., Čakovec, Međimurje-plin d.o.o., Čakovec i Međimurske vode d.o.o., Čakovec) zaposlenike obrazuju o sprječavanju neovlaštenog korištenja usluga (korištenje sportskih terena i bazena, potrošnja plina, odnosno vode), a za druga područja nisu održavala izobrazbu o prijevare. U navedenim društvima, donesene procedure i postupci za obavljanje svakodnevnog poslovanja i postupci unutarnjih kontrola uključuju i postupke za sprječavanje prijevare. Gradsko poduzeće Stanorad d.o.o., Čakovec ne održava izobrazbu zaposlenika o prijevare (što se smatra prijevaram, na koji način prijevare šteti društvu i kako prijaviti sumnjive aktivnosti).

Društvo Međimurske vode d.o.o., Čakovec je procedure provođenja sustava unutarnjih kontrola uredilo Priručnikom integriranog sustava upravljanja procesima. Dva društva (Gradsko poduzeće Ekom d.o.o., Čakovec i Međimurje-plin d.o.o., Čakovec) unutarnje kontrole provode na temelju općih akata, dobre prakse te ustroja i organizacije poslovanja, a nisu uredila način ocjenjivanja funkcioniranja sustava unutarnjih financijskih kontrola. Tri društva (Gradsko poduzeće Ekom d.o.o., Čakovec, Međimurje-plin d.o.o., Čakovec i Međimurske vode d.o.o., Čakovec) provode unutarnje kontrole na način da spriječe prijevare te u poslovnim planovima i izvješćima o poslovanju ocjenjuju njihovo funkcioniranje kao i specifična područja svoga poslovanja u kojima je prisutan veći rizik pojavljivanja prijevare. Trgovačka društva obuhvaćena revizijom nisu donijela pisane procedure o odobravanju financijskih transakcija iznad određenih iznosa. Gradsko poduzeće Stanorad d.o.o., Čakovec općim aktima nije uredilo način funkcioniranja i ocjenjivanja funkcioniranja sustava unutarnjih kontrola, nije ocjenjivalo specifična područja svoga poslovanja u kojima je prisutan veći rizik pojavljivanja prijevare te nije razvilo planove upravljanja rizicima. Trgovačka društva obuhvaćena revizijom nisu obvezna ustrojiti unutarnju reviziju, a dva trgovačka društva (Gradsko poduzeće Ekom d.o.o., Čakovec i Gradsko poduzeće Stanorad d.o.o., Čakovec) koriste unutarnju reviziju osnivača.

Tri društva (Gradsko poduzeće Ekom d.o.o., Čakovec, Međimurje-plin d.o.o., Čakovec i Međimurske vode d.o.o., Čakovec) su postupke i tehnike otkrivanja prijevare uspostavila kroz podjelu dužnosti, odgovarajuće dokumentiranje te nadgledanje pojedinih poslovnih postupaka zaposlenika i tijela društava. Gradsko poduzeće Stanorad d.o.o., Čakovec od lipnja 2014. poduzima aktivnosti za uspostavu odgovarajućih analitičkih i drugih postupaka za otkrivanje prijevare (istraživanje sumnjivih transakcija, događaja, odnosa među pojedincima i zaključenih ugovora), a nije donijelo pisane procedure o analitičkim i drugim postupcima za otkrivanje prijevare. Do lipnja 2014. nije uspostavilo analitičke i druge postupke za otkrivanje prijevare, a tijela društva nisu pravodobno i na odgovarajući način nadzirala poslovanje. Sva društva nisu donijela pisane procedure o postupcima i tehnikama otkrivanja prijevare. Dva društva (Međimurje-plin d.o.o., Čakovec i Međimurske vode d.o.o., Čakovec) su Etičkim kodeksom uredila postupanje sa zaprimljenim prijavama te izvješćivanju o zaprimljenim prijavama i postupcima po prijavama. Dva društva (Gradsko poduzeće Ekom d.o.o., Čakovec i društvo Gradsko poduzeće Stanorad d.o.o., Čakovec) nisu donijela pisane procedure o postupanju sa zaprimljenim prijavama te izvješćivanju o zaprimljenim prijavama i postupcima po prijavama.

Analizirani su strategije, planovi, politike i smjernice, te su obavljena izravna dokazna ispitivanja s obzirom na područja podložna prijevarama (donošenje općih i pojedinačnih akata, kolanje dokumentacije i informacija, evidentiranje u poslovnim knjigama, upravljanje i raspolaganje imovinom i zalihama, naplata potraživanja, preuzimanje i podmirenje obveza, nabava roba, radova i usluga, blagajničko poslovanje, opravdanost i dokumentiranost ostvarenih rashoda, postupci zapošljavanja, napredovanja, obračun plaća i naknada, donacija i pomoći te pružanje i naplata usluga). Državni ured za reviziju daje sljedeće preporuke:

- općim aktom urediti davanje i primanje poklona i ugošćavanja (Gradsko poduzeće Stanorad d.o.o., Čakovec)
- urediti način korištenja službenih mobitela i vozila (društvo Međimurje-plin d.o.o., Čakovec) te urediti način korištenja službenih mobitela isključivo za poslovne svrhe (Gradsko poduzeće Stanorad d.o.o., Čakovec)

- općim aktom urediti postupke i procedure donošenja odluka te donesene odluke prikladno zabilježiti i dokumentirati točnom i potpunom dokumentacijom (Gradsko poduzeće Stanorad d.o.o., Čakovec)
- uskladiti Pravilnik o radu i Kolektivni ugovor u svrhu jasne i jednostavne primjene općih akata te preispitati opravdanost odredbi koje omogućavaju povećanje plaća i zapošljavanje bez unaprijed utvrđenih mjerila i izvan kriterija utvrđenih općim aktima, a za poslove iz redovne djelatnosti razmotriti opravdanost zaključivanja ugovora o djelu (društvo Međimurje-plin d.o.o., Čakovec)
- urediti način raspolaganja slobodnim novčanim sredstvima (pozajmice, pomoći i donacije) te pridonijeti javnosti poslovanja objavljivanjem bagatelnih nabava u javnim glasilima i Elektroničkom oglasniku javne nabave (društvo Međimurje-plin d.o.o., Čakovec)
- utvrditi mjerila i kriterije za napredovanja zaposlenika, a za zapošljavanje utvrditi kriterije za ocjenjivanje i rangiranje kandidata te voditi zapisnike o postupku odabira kandidata (društvo Međimurske vode d.o.o., Čakovec)
- fer i objektivno izvješćivati u financijskim izvještajima, provoditi postupke javne nabave u skladu s propisima o javnoj nabavi te utvrditi rokove povrata i druge uvjete za davanje pozajmica (Gradsko poduzeće Stanorad d.o.o., Čakovec)
- urediti način postupanja vezano uz prijavljivanje i izvješćivanje o mogućem sukobu interesa te obveze rukovoditelja i drugih zaposlenika u slučaju sumnje na prijevaru (Gradsko poduzeće Ekom d.o.o., Čakovec i Gradsko poduzeće Stanorad d.o.o.) te održavati izobrazbu zaposlenika o prijevari (Gradsko poduzeće Stanorad d.o.o., Čakovec)
- urediti način ocjenjivanja funkcioniranja sustava unutarnjih financijskih kontrola (društva Gradsko poduzeće Ekom d.o.o., Čakovec i Međimurje-plin d.o.o., Čakovec)
- obračunati plaće u skladu s odredbama Kolektivnog ugovora te provoditi mjesečna usklađenja stvarnog i knjigovodstvenog stanja zaliha (društvo Međimurske vode d.o.o., Čakovec)
- urediti način odobravanja financijskih transakcija iznad određenih iznosa (sva društva)
- uspostaviti djelotvoran sustav unutarnjih kontrola s ciljem sprječavanja prijevara, ocijeniti specifična područja poslovanja u kojima je prisutan veći rizik pojavljivanja prijevara, razviti planove upravljanja rizicima te uspostaviti procedure i kontrolne mehanizme kako bi se spriječilo pojavljivanje prijevara te kako bi donošenje odluka bilo slobodno od sukoba interesa (Gradsko poduzeće Stanorad d.o.o., Čakovec)
- donijeti pisane procedure o postupcima i tehnikama za otkrivanje prijevara (sva društva)

- donijeti pisane procedure o postupanju i izvješćivanju o zaprimljenim prijavama te o postupcima po prijavama (Gradsko poduzeće Ekom d.o.o., Čakovec i Gradsko poduzeće Stanorad d.o.o., Čakovec)
- raspolagati sredstvima zajedničke pričuve u skladu s odredbama Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (Gradsko poduzeće Stanorad d.o.o., Čakovec).

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi provedba navedenih preporuka pridonijela sprječavanju i ranom otkrivanju prijevara te postizanju boljeg upravljanja javnim sredstvima i većoj transparentnosti i odgovornosti.

Na Izvješće o obavljenoj reviziji, KLASA: 041-01/14-10/55, URBROJ: 613-22-15-20, od 1. travnja 2015., zakonski predstavnik društva Međimurje-plin d.o.o., Čakovec je dostavio prigovor. Prigovor nije prihvaćen, te je ovo Izvješće konačno.